

Stichting Labyrint-In Perspectief

Inhoudelijk jaarverslag 2019

Ondersteuning en empowerment voor familie en directbetrokkenen van mensen met psychische of psychiatrische problemen, ook voor hen die vanwege overbelasting zelf psychische problemen hebben ontwikkeld en overige GGZ-patiënten.

Amersfoort, augustus 2020
Stichting Labyrint-In Perspectief

Stationsplein 125
3818 LE Amersfoort

T: 033 30 32 355
E: info@labyrint-in-perspectief.nl
W: www.labyrint-in-perspectief.nl

Bankrekening: NL25INGB0007611645
KvK: Utrecht nr. 41204424

voor familie en directbetrokkenen van mensen
met psychische of psychiatrische problemen

Inhoud jaarverslag 2019

Inhoud jaarverslag 2019.....	1
Inleiding.....	2
Hoofdstuk 1 Bestuurlijke verantwoording.....	5
Hoofdstuk 2 Lotgenotencontact	8
Hoofdstuk 3 Informatievoorziening	15
Hoofdstuk 4 Belangenbehartiging.....	19

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag 2019 van de stichting Labyrint-In Perspectief. De stichting heeft tot doel de ondersteuning en empowerment voor familie en directbetrokkenen van mensen met psychische of psychiatrische problemen, ook voor hen die vanwege overbelasting zelf psychische problemen hebben ontwikkeld en overige GGZ-patiënten. Labyrint-In Perspectief werkt niet ziektebeeldgebonden, maar differentieert op de relatie tot de persoon met de psychiatrische kwetsbaarheid omdat die voor de betrokkene relevanter is dan het specifieke ziektebeeld. Familieleden (*ouder van, kind van, broer/zus van, etc.*), mantelzorgers, of andere directbetrokkenen van mensen met psychische of psychiatrische problemen, met of zonder diagnose, kunnen bij ons terecht voor hulp en steun. Daarnaast zijn er steeds meer activiteiten voor mensen met een psychiatrische kwetsbaarheid zelf. Ook richt de stichting zich op een aanzienlijke groep van familie en andere directbetrokkenen die door overbelasting of een belaste achtergrond ondertussen zelf gebruik maakt van de GGZ.

Een groot deel van onze achterban is opgegroeid met tenminste één ouder met psychiatrische problematiek. Daarom was een belangrijk deel van ons werk in 2019 opnieuw gericht op (volwassen) kinderen van ouders met psychische- en/of verslavingsproblematiek (KOPP/KVO).

De stichting heeft haar core business in grote lijnen kunnen voortzetten:

- Er draaiden 16 contact-of ondersteuningsgroepen, waarvan 3 via LIP Eindhoven.
- De telefonische hulplijn is 230 maal bereikt;
- Er waren 106 leden aan het eind van 2019 bij de besloten Facebookgroep;
- De E-service is door 157 personen geraadpleegd;
- Het bezoekersaantal van de website was 28.237;
- Op 31 december 2019 telde Facebook 604 volgers, Twitter 1341, LinkedIn 224;
- Via MIND is de samenwerking met andere partijen uitgebreid. Dit heeft ook voor ons geleid tot meer externe overleggen met MIND Landelijk Platform en andere belangrijke veldpartijen;
- Bij de deelnemersraad i.c.m. de Vrijwilligersmiddag (25 mei) waren 22 deelnemers aanwezig, inclusief 2 bestuursleden en 2 medewerkers;
- De jaarlijks terugkerende Kind Van Dag (1^e zaterdag van november) kende 135 deelnemers en 20 meewerkende deelnemers;
- Met voorlichting en gastlessen zijn naar schatting 300 professionals bereikt;
- Er zijn in totaal 25 lesdagen bij PGOsupport door vrijwilligers gevolgd;
- Gedurende het jaar werden er 6 training- en intervisiebijeenkomsten voor vrijwilligers gehouden;
- In 2019 is aanbod voor jongvolwassenen opgestart vanuit Labyrint Young;

- LIP en haar doelgroep is vertegenwoordigd in de Expertcommissie Kwaliteit van zorg en Expertcommissie Jeugd binnen MIND. Ook hebben we deelgenomen aan de algemene leden vergaderingen van MIND en andere bijeenkomsten.

Aandacht (erkenning, herkenning en ondersteuning) voor familie binnen de ggz is belangrijk en nog steeds niet vanzelfsprekend. In het huidige maatschappelijke en politieke kader met de ambulantisering en verschuiving van verantwoordelijkheden naar de gemeenten is zelfs ingezet op een grotere rol voor de mantelzorger (familie en andere naasten), waardoor het belang van familie en ondersteuning thuis verder toeneemt. Waar (GGZ-)mantelzorgers actief zijn, is het bewaken van de balans tussen draagkracht en draaglast essentieel. Als de mantelzorger overbelast raakt, ontwikkelt deze namelijk ook klachten, hetzij aan spanning gerelateerde fysieke klachten, hetzij psychische klachten. En juist waar het gaat om mantelzorgers bij psychische problematiek is het gevaar groot dat die balans zoekraakt. GGZ-patiënten doen namelijk vooral een emotioneel beroep op hun mantelzorgers en dat maakt het uiterst moeilijk om de eigen grenzen te bepalen.

De stichting Labyrint-In Perspectief besteedt m.n. aandacht aan het zoeken naar de balans tussen draagkracht en draaglast. Wij proberen te helpen overbelasting te voorkomen zodat familie haar steun aan de naaste met psychische problemen langer en beter kan volhouden. Familieleden die elders, bijvoorbeeld bij een ziektebeeldgebonden familieorganisatie, niet terecht kunnen, komen bij Labyrint-In Perspectief uit. Dit geldt ook voor familie en andere naasten van mensen met psychische problematiek zonder diagnose, dubbele diagnose of een wisselende diagnose. Hetzelfde blijkt ook voor de grote groep volwassen kinderen van ouders met psychische problematiek en/of verslaving. Juist zij hebben behoefte aan een organisatie die hen steunt en hun belangen behartigt. Ook blijkt dat familie na de eerste behoefte aan aandoeningsspecifieke informatie (wat heeft mijn zieke familielid?) informatie en ondersteuning zoekt die relatiegericht is. Een kind van een ouder met psychische problematiek ondervindt heel andere problemen (en kracht) dan een partner van een cliënt.

Op het moment dat een familielid overbelast raakt en zelf ook psychische problemen ontwikkelt, zal hij/zij zowel behoefte hebben aan professionele hulpverlening voor het acute probleem als aan aandacht voor de oorzaken van het probleem: de psychische problematiek van het familielid met een psychiatrische kwetsbaarheid en het niet goed (kunnen) bewaken van het eigen evenwicht tussen draagkracht en draaglast. Dit familielid behoort tot een specifieke groep patiënten, namelijk de familieleden die overbelast zijn geraakt door de psychische problematiek in hun directe omgeving. Ook deze specifieke groep patiënten is al jaren de doelgroep van Labyrint-In Perspectief, maar is sinds 2013 duidelijker gedefinieerd. Uit een intern onderzoek bleek dat het merendeel van onze achterban zelf gebruik maakt of heeft gemaakt van professionele GGZ-hulpverlening (van eerste tot derdelijns GGZ-hulp) in verband met overbelasting. Dit onderzoek is in 2014 herhaald en leverde eenzelfde beeld op (hun aandeel was meer dan 75%!).

In de afgelopen jaren zijn steeds meer activiteiten voor GGZ-patiënten ontwikkeld. Deze kunnen aansluiten bij andere activiteiten, zoals een gespreksgroep op een themadag voor familie, of worden ontwikkeld als gecombineerde activiteiten, zoals het ondersteunen van een ouder met een psychiatrische ziekte in zijn/haar ouderrol en het ondersteunen van de kinderen van deze persoon.

Hoofdstuk 1 Bestuurlijke verantwoording

Inhoudelijke verantwoording

In 2019 is één bestuurslid nieuw toegetreden, nl. Vincent Vis (penningmeester) en medio het jaar is Jet van Doornik tijdelijk niet actief.

Eind 2019 telde het bestuur de volgende leden:

- Cisca Goedhart, voorzitter;
- Hein van der Hulst, algemeen bestuurslid;
- Jet van Doornik, algemeen bestuurslid;
- Vincent Vis, penningmeester, sinds juli 2019.

Dit jaar heeft het bestuur wederom veel hands-on gewerkt en besteedde samen met de bureamedewerkers vooral aandacht aan de volgende zaken (zie ook Hoofdstuk 2-4):

- Werven en ondersteuning van vrijwilligers, zodat zij hun activiteiten optimaal kunnen uitvoeren;
- Organiseren van de Deelnemersraad i.c.m. de Vrijwilligersdag in mei en de Kind Van dag op de eerste zaterdag van november.
- Deskundigheidsbevordering op het gebied van voorlichting, lotgenotencontact en het inzetten van ervaringsdeskundigheid;
- Hand- en spandiensten voor de medewerkers die het secretariaat en vrijwilligersbeleid uitvoeren.

Ook werd ingezet op een aantal projecten (gefinancierd door externe fondsen):

- Het project “Naasten in Kracht- community” is aangevraagd in het programma Voor Elkaar van ZonMw en goedgekeurd. In het najaar is dit van start gegaan.
- Het co-traineren van hulpverleners in de door Altrecht ontwikkelde PIMM-training, waarin hulpverleners kennis en vaardigheden opdoen om familie beter bij te staan;
- Bijdragen aan implementatietrajecten van zorgstandaarden en generieke modules van het Netwerk Kwaliteitsontwikkeling GGz. De module KOPP/KOV is goedgekeurd door het veld.

In 2019 hielden wij twee brainstormbijeenkomsten, de zgn. Klankbordgroep, om te spreken over de – nabije – toekomst. Een wisselende groep actieve vrijwilligers is uitgenodigd om met het bestuur in gesprek te gaan.

Aan de orde kwamen vragen als

- Welke activiteiten zijn er al in de regio, waar zijn mensen mee bezig?
- Welke samenwerkingen zijn er lokaal en wat zijn succesverhalen hierbij?
- Welke behoeftes leven er en hoe stemmen wij hier beter op af?

- Welke activiteiten zouden we concreet kunnen oppakken om ons aanbod te verbeteren of uit te breiden?

De bestaansreden van onze organisatie blijft bestaan: steun en ondersteuning geven aan mensen die het in hun leefverband zwaar hebben omdat er psychische dan wel psychiatrische problemen spelen. Deze ondersteuning wordt alleen maar meer nodig.

Bij de bijeenkomsten kwam naar voren dat we dezelfde doelgroepen wilden prioriteren:

- “Kinderen Van” (volwassenen die zijn opgegroeid met één of twee ouders met een psychische aandoening en daar juist in hun volwassen leven problemen van ondervinden);
- “Ouders Van” (zeker als zij van de zorgverlener geen informatie meer ontvangen vanwege de *privacy* van hun “volwassen” kind);
- “(Ex)partners Van”.

Ook de fase waarin de doelgroep zich bevindt, waar we de komende jaren extra aandacht aan willen geven, kwam overeen:

- in het begin, als mensen net in aanraking komen met de problematiek en/of als volwassen kinderen-van zich bewust zijn geworden van hun KOPP-zijn,
- de fase direct daarna, als men zich meer bewust wordt van de gevolgen voor henzelf als familie en naasten.

Om juist voor deze doelgroepen in deze fase van betekenis te zijn willen wij -(pro)actief contacten leggen met zorgverleners, zowel op lokaal, regionaal als nationaal niveau.

Daarnaast ook, vanwege de kinderen, met scholen en leerkrachten.

Daarbij willen wij een soort bewustwording op gang brengen m.b.t. ernst en zwaarte van de last voor de omgeving (ouder, partner etc.).

In 2020 zullen we verder prioriteren op welke zorgverleners wij ons extra gaan richten.

Verwacht wordt dat dat vooral huisartsen en POH-GGZ zijn, omdat juist daar veel naasten uit onze achterban mee te maken krijgen en nog te weinig worden gezien.

Wij willen ook gaan meten of wij op de goede weg zijn via een aanpassing van de registratieformulieren, een soort *toolkit* waardoor onze vrijwilligers gericht kunnen doorvragen, zowel bij de THL als binnen lotgenotencontacten (gespreksgroepen).

Ook willen wij hieraan meer aandacht besteden tijdens landelijke dagen.

Financiële verantwoording

Voor het jaar 2019 ontving de stichting instellingssubsidie van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Daarnaast ontving de stichting projectgelden, giften en donateursbijdragen. De instellingssubsidie is gebruikt voor de kerntaken van de organisatie: lotgenotencontact, voorlichting en belangenbehartiging. Voor dit laatste neemt Labyrint-In Perspectief ook deel aan verschillende expert groepen van MIND landelijk platform psychische gezondheid, de koepel van ggz-cliënten- en familieorganisaties. Naast lotgenotencontact en voorlichting blijft de werving van en ondersteuning aan vrijwilligers

belangrijk, zodat zij hun taken goed kunnen uitvoeren. Projectgelden en overige inkomsten zijn ingezet om extra ondersteuning te bieden aan vrijwilligers en producten te ontwikkelen die onze achterban versterken.

Personeel

Het bureau is dit jaar bezet door twee medewerkers. Dit zijn de vrijwilligerscoördinator voor 14 uur per week en de medewerker bureau en social media voor 24 uur per week.

Vrijwilligers

De stichting telde eind van het jaar 62 actieve vrijwilligers, waar onder 10 nieuwe vrijwilligers. Zij zijn deels ingestroomd bij de vaste onderdelen (Gespreksgroepen, Voorlichting, THL en E-service) en deels bij 2019 opgestarte activiteiten (ontwikkeling nieuwe website, 7 nieuwe vrijwilligers bij Labyrint-In Perspectief Young).

Van de 60 vrijwilligers zijn er 18 gespreksgroepvoerders en 2 aspirant gespreksgroepvoerders, 5 voorlichters en 2 aspirant voorlichters, ca. 11 vrijwilligers zijn betrokken bij de organisatie van de landelijke dagen, 13 bij de telefonische hulplijn, 5 bij de E-service 2 t.b.v. website en E-nieuws. Vier vrijwilligers vormen het bestuur.

Er zijn 5 vrijwilligers gestopt met hun werk voor Labyrint-In Perspectief: 1 webredacteur, 2 medewerksters van de THL, 2 medewerksters van de E-service.

Opvallend is dat regelmatig mensen zichzelf als vrijwilliger aanmelden bij het landelijk bureau van onze stichting. Daarnaast is er kennisgemaakt met verschillende aspirant vrijwilligers die in portefeuille worden gehouden. Daarmee willen we flexibel inspelen op nieuwe ontwikkelingen en in de toekomst activiteiten oppakken waarbij we aansluiten op de specifieke achtergrond van een aspirant vrijwilliger.

Er zijn veel vrijwilligers die op meerdere onderdelen actief zijn, bijvoorbeeld als voorlichter, gespreksgroepvoerder én medewerker landelijke dagen.

Donateurs

In 2019 is werving van donateurs regulier doorgegaan, bijvoorbeeld door mensen in deelnemers van landelijke dagen te vragen om donateur te worden. Er zijn elk jaar mensen die zichzelf als donateur aanmelden. Nieuwe donateurs krijgen een welkomstbrief en een welkomstboekje en ontvangen elke maand de nieuwsbrief. Er geldt een kortingsaanbieding voor de landelijke dagen als men donateur is of wordt.

Hoofdstuk 2 Lotgenotencontact

2.1 Telefonische hulplijn en digitaal ondersteuningsaanbod

Korte beschrijving

De Telefonische Hulplijn (THL), de e-service en het nieuwe forum zijn landelijk georganiseerde activiteiten met de volgende functies:

- Het bieden van eerste opvang en een luisterend oor;
- Het geven van ondersteuning, informatie en advies;
- Het wegwijs maken en het op verzoek bieden van follow up (toesturen informatie, adequate verwijzing).
- In geval van diagnosegebonden of meer op het ziektebeeld gespecialiseerde vragen verwijst een medewerker door.

De ervaringsdeskundige invalshoek heeft een grote meerwaarde.

Het landelijke en laagdrempelige karakter van de THL maakt dit aanbod tot een belangrijke pijler in de activiteiten van de stichting. Familieleden en andere directbetrokkenen kunnen bij medewerkers van de THL hun verhaal kwijt, krijgen informatie of advies over zaken waar ze in het leven met iemand met psychische of psychiatrische problemen mee te maken hebben. De ervaringsdeskundige invalshoek – kunnen spreken met iemand die zelf vertrouwd is met de problematiek en emoties van familie van – heeft een grote meerwaarde.

De sterke kant van de Telefonische Hulplijn is dat direct contact mogelijk is, de beller anoniem kan blijven en het telefoongesprek tot niets verplicht; in een telefoongesprek zijn bepaalde gevoelens zoals schaamte en verlegenheid gemakkelijker te hanteren.

De THL is ook belangrijk voor familie in regio's waar Labyrint-In Perspectief onvoldoende of geen vrijwilligers heeft om fysieke activiteiten uit te voeren.

Het bieden van eerste opvang is het hoofddoel van de THL. Voor vervolcontact wordt de beller gewezen op de activiteitenagenda op de website of met een contactpersoon 'op relatie van' (*kind van, (groot)ouder van of (ex-)partner van*). In geval van diagnosegebonden of meer op het ziektebeeld gespecialiseerde vragen verwijst een medewerker door naar derden, waaronder zusterorganisaties.

Doelgroep

Familieleden en andere directbetrokkenen van mensen met een psychiatrische kwetsbaarheid alsook cliënten die ook familielid zijn van iemand met een psychiatrische kwetsbaarheid (veelal cliënten van 1e-lijns GGZ-zorg).

Ook professionals bellen voor advies over de omgang met familie.

Resultaten THL

De THL medewerkers zijn allen vrijwilligers. In 2019 heeft de aandacht voor werving geresulteerd in drie nieuwe telefoonmedewerkers, waardoor het team bijna weer op oude sterkte is met 11 telefoonmedewerkers plus één als "achterwacht" tijdens vakantieperiodes. De THL was bijna 10 dagdelen per week open, met per dagdeel één medewerker. Het 0900-nummer is gelijk gebleven en kost € 0,20 per minuut met een maximum van € 10. Het aantal telefoontjes in 2019 is licht gedaald t.o.v. 2018 naar 230 (vanaf 241, dus iets minder dan 5%), maar nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van het aantal in 2017. Evenals voorgaande jaren wordt gedurende de ochtendiensten het meest gebeld.

THL-werkoverleg en scholing

Dit jaar hebben de twee werkoverleggen en scholing plaatsgevonden. De ochtenden werden zoals gebruikelijk ingeruimd voor praktische punten en de ontwikkelingen in de organisatie; de middagen werden besteed aan deskundigheidsbevordering. In 2019 waren de thema's resp. "uitwisseling over veel bij de THL gestelde vragen" en "voorlichting over de Familievertrouwenspersoon (FVP) en de Wvvgz (verzorgd door een Familievertrouwenspersoon)".

Zoals voorgaande jaren hebben aspirant-telefoonmedewerkers de cursus "Individueel lotgenotencontact" bij PGOsupport gevolgd. Dit jaar is door de coördinator in aanvulling daarop ook een scholingsmiddag verzorgd ter voorbereiding op het inhoudelijke werk. Daarin stonden veelgestelde vragen centraal alsmede belangrijke uitgangspunten bij de ondersteuning aan naasten.

In 2019 is ook ingezet om de THL-werkmap bij te werken. Daarin zitten zaken als een "trefwoordenlijst" (een lijst met onder andere organisaties waarnaar bellers verwezen kunnen worden), instructies voor het doorschakelen via de TelecomTAG-website, andere praktische informatie en inhoudelijke basisprincipes.

Het (digitale) registratieformulier is voor een deel aangepast, zodat de tellingen verbeterd zijn. Om de THL onder de aandacht van (nieuwe) direct betrokkenen te brengen, is PR blijvend punt van aandacht zeker met de beperkte financiële middelen van stichting.

Resultaten e-service

Het team had in 2019 vijf medewerkers en zijn ook allen vrijwilligers. Zij hebben in principe om de vijf weken een week dienst. Ingekomen e-mails worden binnen vijf werkdagen beantwoord en er zijn maximaal vijf e-mailcontacten mogelijk per hulpvrager. De praktijk leert dat één à twee e-mailcontacten meestal voldoende zijn, een enkele keer zijn het er meer. Gemiddeld kwamen er 15 vragen per maand binnen. Dit is bijna een verdubbeling ten opzichte van 2018 waar er gemiddeld 8 vragen per maand binnen kwamen. In totaal werden 157 vragen gesteld, waarop ca. 275 mails zijn verstuurd. Uit de statistieken van de bellers blijkt dat de e-service dit jaar voor een breder publiek beter te vinden was.

De medewerkers zijn ook weer uitgenodigd voor het tweejaarlijkse werkoverleg van het THL-team, waarbij ook deskundigheidsbevordering wordt aangeboden. Verder heeft het team in november een aparte training met intervisie gehad, specifiek gericht op kennis over psychoses.

Resultaten Facebookgroepen

Begin 2019 is een privé Facebookgroep voor volwassenen gestart die als kind van of broer/zus van een naaste met psychische problematiek zijn opgegroeid. Deze groep had 106 leden op 31 december 2019. Om de privacy van de leden zoveel mogelijk te beschermen, is deze groep niet terug te vinden in de zoekresultaten van Facebook en kunnen mensen alleen toegelaten worden door eerst vrienden te worden met een speciaal daarvoor aangemaakt privé-account. Waarschijnlijk is dit de reden dat het nog niet zo ver is gegroeid als we hadden gehoopt. In 2020 gaan we onderzoeken of we de groep toch zichtbaarder kunnen maken.

De groep werd beheerd door de bureaumedewerker. De vrijwilligerscoördinator kijkt ook mee, zodat zij kan zien welke behoeften er leven onder deze groepen van de achterban. Ook al moet de interactie in de groep nog wat meer op gang komen, het is duidelijk dat er behoefte aan is.

De medewerkster van het landelijk bureau verricht voor de THL, e-service en facebookgroepen administratieve werkzaamheden en is aanspreekpunt bij technische problemen. De vrijwilligerscoördinator ondersteunt de vrijwilligers inhoudelijk en organiseert de halfjaarlijkse overleggen en was daarbij ook aanwezig.

Meer informatie over de statistieken van de bellers is bij de stichting op te vragen.

Activiteit 2.2 Ondersteuning regionale werkgroepen en vrijwilligers

Korte beschrijving

Verstevigen van regionale werkgroepen, uitwisseling tussen werkgroepen, versterking lotgenotengroepen, deskundigheidsbevordering middels trainingen en intervisie van vrijwilligers en hulp in opzetten en uitvoeren van activiteiten van zowel werkgroepen als vrijwilligers.

Doelgroep

Werkgroepen van de stichting en “losse” vrijwilligers in de regio, die familieleden en andere naasten (tevens vaak 1e-lijns cliënten) van mensen met een psychiatrische ziekte alsmede cliënten zelf beter kunnen ondersteunen door middel van lotgenotencontact.

Resultaten

Bijeenkomsten en deskundigheidsbevordering algemeen

Gedurende het jaar zijn verschillende bijeenkomsten georganiseerd om mensen te versterken en te informeren. Hierbij is gesproken over ontwikkelingen binnen het werkveld en de organisatie en concrete activiteiten. Deze bijeenkomsten werden georganiseerd tijdens de vrijwilligersdag, de deelnemersraad en de zogenaamde Klankbordgroep (in plaats van de regiobijeenkomsten), uitwisseling tussen vrijwilligers en bestuur. Daarnaast is aan een aantal vrijwilligers een zogenaamde territoriumtraining aangeboden voor eigen persoonlijke ontwikkeling.

Het vrijwilligersbeleid van de stichting is ook in 2019 verder uitgebreid. Voor een aantal functies zijn nieuwe vrijwilligers geworven, waarmee de stichting haar vrijwilligers beter wil ondersteunen en faciliteren, waarbij een goede werksfeer, continuïteit en kwaliteit hoog in het vaandel staan. Daarbij is er door de vrijwilligerscoördinator actief genetwerkt om verbinding te zoeken met andere mantelzorg en/of GGZ organisaties om ons aanbod bekender te maken.

Deskundigheidsbevordering op taak

Uitgangspunt is dat voor een aantal zware taken eerst training wordt gevolgd voordat een vrijwilliger start. Er zijn dan ook vanuit de verschillende onderdelen door startende en ervaren vrijwilligers cursussen gevolgd bij PGOsupport. De trainingen die het meeste zijn gevolgd zijn Individueel Lotgenotencontact (THL en E-service), groepsgewijs lotgenotencontact en het geven van voorlichting. De vrijwilligerscoördinator heeft gerichte training voor haar werkzaamheden en intervisie gevolgd. Er is veel aandacht voor de kwaliteit en verbetering. Dit gebeurt o.a. door te in te zetten op de cursussen van PGOsupport.

Intervisie

In 2019 is opnieuw intervisie aangeboden voor de verschillende teams (E-service, THL, voorlichting en gespreksleiders). De intervisie is bedoeld om vrijwilligers te sterken in hun activiteiten door te spreken over moeilijke cases, communicatievormen, hoe laat je de soms erg indringende verhalen niet te veel binnenkomen (empathie en loslaten), het aanbieden van nieuwe kennis en vaardigheden.

Vrijwilligersdag & Deelnemersraad

Op zaterdag 25 mei 2019 is de Deelnemersraad opnieuw gecombineerd met de Vrijwilligersdag. De deelnemersraad vond plaats in de ochtend bij PGOsupport in Utrecht. Er waren 24 deelnemers, inclusief 2 bestuursleden en 2 medewerkers. Naast het bespreken en vaststellen van het verslag deelnemersraad 2018 en het jaarverslag 2018 (inhoudelijk en financieel), waren agendapunten de ontwikkelingen in de organisatie (bestuur, medewerkers, vrijwilligers, MIND) en de activiteiten van de organisatie (waaronder samenwerking met Akwa ggz op kwaliteitsontwikkeling voor naasten). Ook werd tijd gereserveerd voor het met elkaar delen van activiteiten in de regio.

De deelnemers reageerden positief op het jaarverslag, waaruit de grote hoeveelheid activiteiten die door de stichting wordt uitgevoerd naar voren kwam.

Ook de grote inzet van de vrijwilligers bij de verschillende vormen van lotgenotencontact, zoals gespreksgroepen, telefonische hulplijn en de landelijke dagen wordt door elkaar gewaardeerd. Aandacht voor meer bekendheid van de stichting door te investeren in PR en communicatie, wordt ook dit jaar algemeen noodzakelijk geacht. Van diverse activiteiten in de regio wordt melding gedaan, bijv. van het MIND café waarin LIP voor de eerste keer betrokken is.

Aansluitend werd een bezoek gebracht aan de Botanische Tuinen in Utrecht. De dag werd afgesloten met een gezellig samenzijn om de onderlinge banden aan te halen.

Gespreksgroepen

In 2019 werden 16 gespreksgroepen in de regio's aangeboden. Gespreksgroepen geven empowerment en gevoel van zelfregie. Mensen geven aan dat ze veel steun ontleen aan de lotgenotenbijeenkomsten. Ze blijven trouw komen. Veel deelnemers zijn overbelast wanneer ze aan de gespreksgroep beginnen. Het contact met lotgenoten zorgt veelal voor meer inzicht in de eigen situatie. De deelnemers stimuleren elkaar om stappen te nemen voor zelfbehoud.

De meeste groepen worden door een of twee vrijwilligers begeleid. Sommige groepen werken samen met externe partners. Dit kan zijn met bijvoorbeeld medewerkers van Herstelnetwerk 't Gooi, Steunpunt mantelzorg Utrecht, een Familievertrouwenspersoon, een kerk, GGZ instelling Arkin, De Kentering in Nijmegen en MIND of met buurthuizen i.v.m. huisvesting. De samenwerking varieert: het kan gaan om ondersteuning bij de organisatie en PR of om een gezamenlijk georganiseerde groep.

Nieuwe vrijwilligers die een contactgroep op gaan zetten krijgen informatie en advies van ervaren gespreksgroepsleiders. Bij de start volgen zij de cursus 'Groepsgewijs lotgenotencontact' bij PGOsupport en worden zij voor begeleiding gekoppeld aan een mentor, eveneens een ervaren gespreksgroepsleider.

Vanuit de organisatie is een basis format aangeboden waar mensen op terug kunnen vallen, maar in de praktijk bepaalt elke gespreksgroepsleider zelf het aanbod, de werkvormen en de PR van de gespreksgroep. Hierdoor zijn de groepen verschillend in structuur en duur, maar het doel en daarmee de inhoud is vergelijkbaar bij alle groepen. Alle informatie is voor (potentiele) deelnemers te vinden op onze website onder 'overzicht contactgroepen'.

In 2019 zijn verschillende nieuwe groepen gestart: In Nijmegen heeft een bestuurslid een groep opgestart die door een ervaringsdeskundig vrijwilliger gegeven wordt samen met een POH GGZ'er. Bij het opzetten is actief aansluiting gezocht met bestaande lokale organisaties. In Emmeloord hebben twee vrijwilligers een nieuwe KOPP groep gestart met lokaal aansluiting bij welzijnsorganisatie Carrefour en een POH GGZ. In Bussum zijn we de samenwerking aangegaan met het Herstelnetwerk dat goed heeft uitgekapt. In Utrecht is voor de eerste maal een groep' gestart waarbij wordt gewerkt met creatieve uitingen van (KOPP) ervaringen van deelnemers in aanvulling op de reguliere gespreksgroepen.

De rol van het landelijk bureau

Het landelijk bureau draagt zorg voor centraal binnenkomende vragen en het beantwoorden of doorzetten ervan naar de desbetreffende regio en tevens dat de activiteiten in de regio's vermeld worden op de activiteitenagenda van de website van de stichting. Op verzoek wordt ondersteuning geboden en PR-materialen beschikbaar gesteld aan de vrijwilligers in de regio. Daarnaast fungeert de medewerkster van het landelijk bureau als schakel tussen de vrijwilligers in de regio's onderling en het bestuur.

Ook bij het landelijk bureau vinden contacten met familieleden plaats. Via het secretariaat hebben meer dan 50 familieleden of andere directbetrokkenen telefonisch contact gehad en zijn attent gemaakt op ons aanbod of doorverwezen. Labyrint-Young is door de coördinator opgestart om speciaal aanbod te kunnen ontwikkelen voor jongvolwassenen. Een kerngroep van 4 jongvolwassenen heeft de eerste bijeenkomsten gehouden.

Activiteit 2.3 Landelijke Kind-van dag

Korte beschrijving

Vorbereiding en organisatie van de landelijke dag door de taakgroep "kind van" (ook wel KOPP/KVO) onder begeleiding van de stafmedewerker. In de ochtend wordt plenair een thema aan de orde gesteld, waarna ruim de tijd is om vragen te stellen en te discussiëren. In de middag worden workshops en gespreksgroepen aangeboden, waarbij dieper kan worden ingegaan op persoonlijke problemen en hoe daar mee om te gaan.

Doelgroep

Volwassen 'kinderen van' ouders met psychiatrische en/of verslavingsproblematiek, vanaf 18 jaar; ook hun partners zijn welkom. Jaarlijks nemen ongeveer 90 mensen deel aan de landelijke dag, ook zgn. KOPP-cliënten zijn welkom (ca. 66% van KOPP heeft GGZ-zorg nodig, waarvan 50% ambulante en 50% van deze KOPP wordt in zijn leven in een GGZ-instelling opgenomen).

Resultaat

De jaarlijkse kind-van dag werd traditiegetrouw op de eerste zaterdag van november gehouden, dit jaar op zaterdag 2 november 2019. Het thema van deze dag was 'Trauma' en de dag vond plaats in het Corderius College in Amersfoort.

In de ochtend werd door Cassandra Goddijn een interactieve lezing gegeven over Trauma. Zij is 'kind van' en heeft haar eigen KOPP coachingspraktijk.

In de middag konden de deelnemers meedoen aan een van de volgende workshops:

- Gespreksgroep (ga in gesprek met lotgenoten onder leiding van een ervaren vrijwilliger).
- Soul Collage (een creatieve bezigheid om contact te maken met je innerlijke zelf).
- Familieopstellingen (met representanten kunnen enkele deelnemers de constellatie van hun familie opstellen. Door te schuiven ontstaat inzicht in knelpunten).
- Reislabyrint (een reis naar binnen door in stilte de lijnen van een labyrint te volgen. Rust en houvast worden hierdoor gevonden).
- In natuurlijke verbinding (middels inspirerende oefeningen wordt ervaren dat de natuur teruggeeft wat er in zich in de innerlijke ik afspeelt).
- Transactionele Analyse (door met het concept Psychologisch Spel te werken worden (vaak ineffectieve) communicatiepatronen tussen mensen inzichtelijk gemaakt).
- Zingen met hart en ziel (door het zingen van mantra en 'liedjes van de ziel' genieten van een harmonie waar niemand buiten valt).
- Interactieve jongerenmeeting (op een laagdrempelige manier een dialoog aangaan over thema's als relaties, werk en andere relevante zaken voor jongvolwassenen tussen de 18 en 30 jaar).

Op de Kind van Dag waren een record aantal mensen aanwezig: 135 deelnemers. Daarnaast waren vele vrijwilligers actief om de dag tot een goed te begeleiden. Van de 135 deelnemers hebben 83 deelnemers (61%) het evaluatieformulier ingevuld.

Daaruit bleek dat er weer veel meer vrouwen waren dan mannen. In de leeftijdsverdeling zagen we 18% twintigers, 13% dertigers, 27% veertigers en 36% vijftigers en 5% 60+. Ook is de waardering opnieuw goed (89% scoort goed, 11% scoort ruim voldoende en dus scoort 0% voldoende, matig of onvoldoende).

Deelnemers vinden het erg fijn om lotgenoten te ontmoeten en ervaren de sfeer als open, warm en respectvol. Dit samenzijn levert erkenning op bij velen en roept dit het gevoel van 'erbij horen' op. Deelnemers ervaren de dag als leerzaam en gaan naar huis met nieuwe inzichten. Ook vinden ze de dag goed verzorgd, professioneel en van hoge kwaliteit. Zowel de interactieve lezing in de ochtend als de workshops in de middag werden goed beoordeeld. Er vond voor het eerst een workshop speciaal voor jongvolwassenen (18-30 jaar) plaats welke zeer positief werd beoordeeld. Deelnemers van deze workshop vinden het fijn om te sparren met andere leeftijdsgenoten. De laagdrempeligheid en interactieve insteek van de workshop maakte het een succes. De intentie is om een workshop specifiek voor jongvolwassenen in het programma te houden (of uit te breiden) de komende jaren. Tot slot is er ook gevraagd naar thema's of suggesties voor het thema van de volgende landelijke dag.

Jaar na jaar wordt de landelijke Kind Van dag van Labyrint-In Perspectief hoog gewaardeerd. Het blijkt elke keer weer dat mensen die voor het eerst komen dit een veilige plek vinden en direct erkenning en herkenning vinden, terwijl mensen die al jaren komen het een vertrouwde plek vinden, waar ze aan zichzelf kunnen werken en lotgenoten kunnen ontmoeten.

Met de nieuwe ruimte konden we meer mensen toelaten en dit hier werd gebruik gemaakt van. Zowel vanuit Labyrint-In Perspectief zelf als vanuit aanpalende organisaties is flink ingezet op promotie. We zien dat onze social media (met name Facebook) ook extra bezoekers hebben opgeleverd. Het aandeel deelnemers dat van de Kind van de Dag heeft gehoord via onze online platforms is gestegen naar 17% t.o.v. 6% vorig jaar. Dit geeft aan dat Labyrint-In Perspectief toewerkt naar een betere online zichtbaarheid.

Het is daarnaast veelbelovend om te zien dat nu meer twintigers deelnemen aan de dag (18% t.o.v. 4% in 2018). Door het aanbieden van een workshop specifiek voor jongvolwassenen lijken we deze doelgroep beter aan te spreken.

Een grotere betrokkenheid van jongvolwassenen en een betere online zichtbaarheid van de stichting zijn beide belangrijke focuspunten van Labyrint-In Perspectief.

Hoofdstuk 3 Informatievoorziening

Activiteit 3.1 Informatievoorziening over problematiek familie en naasten

Korte beschrijving

Het verbeteren van de positie van doelgroep, zodat ze beter worden betrokken in de behandeling van hun psychisch zieke naaste en/of beter worden ondersteund om zelf staande te blijven.

Dit wordt gedaan door het beschikbaar stellen van informatie via verschillende kanalen, zoals de website, congressen, conferenties, bijeenkomsten, etc. teneinde: familie te voorzien van kennis en informatie over hun positie als mantelzorger en de organisatie Labyrint-In Perspectief; andere stichtingen, netwerken, koepels, hulpverleners en ambtenaren te informeren over thema's die voor hen belangrijk zijn.

Doelgroep

Familieleden, naasten, familie-cliënten, cliënten, hulpverleners, ambtenaren, studenten, etc.

Resultaten

Website

De website is de spil in de externe informatievoorziening. Ze faciliteert contacten tussen lotgenoten en heeft een belangrijke informatieve functie. De websitecategorieën die zeer regelmatig van nieuwe content worden voorzien zijn 'nieuws' en - in mindere mate - het 'blog', 'boek' (recensies) en de 'contactgroepen'.

Na de analyse in 2018 van de website door een nieuwe vrijwilliger bleek dat de structuur en de werking van de site op veel onderdelen niet optimaal functioneert en voor verbetering vatbaar is. Dit heeft bijvoorbeeld gevolgen voor de vindbaarheid van de site onder (potentiële) doelgroepen en de vindbaarheid van de beschikbare informatie. Ook is de website niet responsive of adaptive. Dat wil zeggen dat de site op apparaten met kleinere schermen (zoals smartphone en tablet) zich niet aanpast aan het formaat van het scherm en daardoor niet goed werkt. Omdat steeds meer bezoekers juist met een telefoon de site bezoeken is dit ook meegenomen in het plan van aanpak om de site te vernieuwen.

In 2019 is het plan voor een nieuwe site ontwikkeld en een partij uitgekozen om de site een nieuwe vorm te geven.

Bezoek website

Onderstaande tabel bevat een selectie van de belangrijkste websitestatistieken uit Google Analytics. Ter vergelijking zijn de gegevens van 2018 eronder gezet.

	Aantal bezoekers	Sessies	Gem. aantal pagina's per sessie	Gemiddelde sessieduur	% nieuwe bezoekers	% bounced
2019	28.237 +3,7%	36.194 +5,7%	2,80	2 min 08 sec	87,7	59,8
2018	27.234	34.256	2,76	2 min 18 sec	88,8	60,7

Conclusie: de site scoort in 2019 op vrijwel alle parameters iets beter dan in 2018. Het aantal bezoekers nam met 3,7% toe, het aantal sessies groeide met ruim 5,7%. De gemiddelde

sessieduur nam wel af met ruim 7,6%. Het totaal aantal bezoekers van 28.237 op jaarbasis komt neer op gemiddeld 77 bezoekers per dag.

Het meest wordt gezocht op praktische informatie van Labyrint-In Perspectief (contactgroepen, telefonische ondersteuning, kind-van dag, facebookgroepen, etc.), informatie op thema's en doelgroepen (partner-van, kind-van, etc.), links en de volgende thema's:

- mijn-partner-kleineert-me-wat-moet-ik-doen
- ik-ben-soms-bang-voor-mijn-vriend-wat-moet-ik-doen
- mijn-vriendin-heeft-borderline-volgens-mij-hoe-krijg-ik-haar-zover-dat-ze-hulp-zoekt

Blogs en boekbesprekingen

Dit jaar hebben vier bloggers bijdragen geleverd aan het bloggedeelte van de website, evenveel als in 2018. In totaal schreven zij 6 blogs, 2 meer dan in 2018.

Titel	Blogger	Datum
Hardlopen	Marieke Sanders	17 januari
Grenzendag	Ilona Lekahena	7 maart
KOPP-blog: adem in, adem uit	Kassandra Goddiijn	23 mei
Waar is plek voor mijn verhaal?	Marieke Sanders	19 september
KOPP-blog: topsport	Kassandra Goddiijn	3 november
Blog van Sandra	Sandra Vermeulen	22 november

In 2019 zijn zes boekbesprekingen geschreven door de webredactie, evenveel als in 2018.

Titel	Boekbespreker	Datum
Echo's van Trauma, slachtoffers als daders, daders als slachtoffers	Hein van der Hulst	30 maart
Moeder van glas	Ingrid Kluit	3 juni
Ik wil jullie iets vertellen	Ingrid Kluit	21 juli
Onthoud dit als je verdrietig bent	Ingrid Kluit	19 september
Het wonderbaarlijke voorval met de hond in de nacht	Hein van der Hulst	1 november
Dit is mijn stem	Hein van der Hulst	20 december

Nieuwsbrieven en nieuwsflitsen

De nieuwsbrief (e-nieuws) is in 2019 elf keer verstuurd, telkens aan het eind van de maand, de zomermaanden juli en augustus werden gecombineerd. Twee vrijwilligers verzorgen de redactie en opmaak van de nieuwsbrief. E-Nieuws wordt gestuurd aan alle vrijwilligers en donateurs en aan iedereen die zich aanmeldt via op bijeenkomsten of via de website. Het aantal abonnees groeide ook in 2019 flink: van 388 naar 551, een groei van 163 (42%). Gemiddeld werden de nieuwsbrieven door 44% van de abonnees geopend.

Eind 2017 is begonnen met het versturen van nieuwsflitsen. Dit zijn berichten die van belang zijn voor de achterban, bijvoorbeeld lotgenotenbijeenkomsten, en die te laat zouden komen als ze in de volgende nieuwsbrief zouden worden gepubliceerd. Hiermee krijgen mensen het nieuws op tijd. Een nieuwsflits bevat doorgaans één bericht, in een enkel geval twee of meer. In 2019 zijn 4 nieuwsflitsen verschenen over uiteenlopende onderwerpen.

Social media

De stichting is actief op LinkedIn, Facebook en Twitter. In september 2019 is gestart met een Instagram account. Naast onze website en nieuwsbrief, geven we ook via deze accounts bekendheid aan onze eigen activiteiten, maar ook aan die van andere organisaties of personen als dat relevant is voor onze doelgroep. Verder delen we tips, ervaringsverhalen, relevant nieuws en inspirerende teksten. De social media kanalen werden voornamelijk beheerd door de bureaumedewerker. Het aantal volgers is gegroeid, op 31 december 2019 telde Facebook 604 volgers (2018: 328; 2017: 259), Twitter 1341 (2018: 1262; 2017: 1237), LinkedIn 224 (2018: 155) en Instagram 108. Omdat we meer actief zijn geworden op social media en het aantal volgers is gegroeid, is de interactie ook gegroeid. Er wordt meer gereageerd op berichten, berichten worden vaker gedeeld en er komen ook vaker privéberichten binnen.

Met de hierboven behaalde resultaten zijn zowel onze vrijwilligers als doelgroep goed geïnformeerd over ontwikkelingen die interessant zijn voor hen en activiteiten van Labyrint-In Perspectief. Ook zijn professionals zoals hulpverleners en ambtenaren beter geïnformeerd over de problematiek van naasten van mensen met een psychische aandoening, wat dat voor hen betekent en hoe ondersteuning helpt in preventie.

Activiteit 3.2. Bijeenkomsten specifiek voor voorlichting professionals

In 2019 zijn opnieuw presentaties of voorlichtingen gegeven zodra er een verzoek hiertoe binnenkwam. Deze voorlichtingsverzoeken kwamen vanuit zeer uiteenlopende organisaties, zoals Stichting MIND Korrelatie, Ixta Noa, Stichting Borderline - familiedag, het Haags Steunsysteem, Hogeschool Rotterdam en andere instellingen of opleidingsorganisaties.

De voorlichters-poule bestond ook in 2019 uit 8 personen plus een meewerkende coördinator (allen vrijwilligers). Regionale en landelijke vragen worden door haar verwerkt en waar nodig ontvangt zij ondersteuning van het landelijke bureau voor afstemming, nieuwe ontwikkelingen en/of het beantwoorden van voorlichtingsverzoeken. Twee keer in 2019 is een intervisie/training gehouden:

Zaterdag 30 maart 2019 was de eerste werkbijeenkomst voor voorlichters in Amersfoort waaraan zeven mensen hebben deelgenomen. In de ochtend worden algemene ontwikkelingen gedeeld en ervaringen uitgewisseld. 's Middags heeft Dita van Beek intervisie verzorgt en een aantal cases besproken.

Zaterdag 16 november 2019 was de tweede werkbijeenkomst georganiseerd waaraan zes mensen hebben deelgenomen. Het ochtendprogramma was gelijk. In de middag heeft Klaas Jan Rodenburg een workshop verzorgd over de rouw die we als familielid-van, kind-van in ons geval, doormaken wanneer een vader of moeder psychisch ziek is of een psychiatrische kwetsbaarheid heeft wat als interessant en waardevol werd ervaren.

Ook in 2019 is zowel reactief als structureel voorlichting aan professionals gegeven over Labyrint-In Perspectief en haar doelgroepen. Een aantal bijeenkomsten:

- Een presentatie en twee workshops tijdens het NKOP in Tilburg.
- Presentatie en deelname begeleiding gespreksgroepen familie-van dag van stichting Borderline
- Verstrekken gastlessen voor PIMM training van Altrecht
- Ook heeft Labyrint-In Perspectief meegewerkt aan de organisatie van een MIND café in Amersfoort aan het eind van het jaar.
- Etc.

Op deze voorlichtingsbijeenkomsten zijn meer dan 500 professionals bereikt.

Met het door voorlichters bemannen van informatiemarkten/infostands tijdens diverse landelijke dagen, congressen en symposia zijn ook vele niet-professionals bereikt.

Datum	Gelegenheid	Plaats	Medewerker
8-feb	Gezondheidsbeurs stand MIND	Utrecht	Ingrid Kluit
16-mrt	Landelijke Dag PlusMinus	Utrecht	Ingrid Kluit
8-apr	Autisme Netwerk	Hilversum	Ingrid Kluit
7-jun	Boekpresentie door Dimence en Impluz	Deventer	Ingrid Kluit
22-jun	Last man standing	Ermelo	Ingrid Kluit, Jiska Sharon
6-jul	Congres zorgverleners (folders)	Utrecht	Jiska Sharon
14-sep	Landelijke Dag PlusMinus	Amersfoort	Ingrid Kluit
10-okt	Huisartsenbijscholingscongres	Eindhoven	Ingrid Kluit
9-nov	Publieksdag Borderline	Utrecht	Ingrid Kluit
2-nov	Kind-van-Dag boekentafel	Amersfoort	Ingrid Kluit, Ricky Rosing
14-nov	Jaarlijkse Dag GGZ A'dam	Amsterdam	Ingrid Kluit
14-dec	Landelijke Dag PlusMinus	Amersfoort	Ingrid Kluit

Hoofdstuk 4 Belangenbehartiging

Activiteit 4.1. Algemene belangenbehartiging ten bate van onze doelgroep

Door middel van deelname aan werkgroepen en commissies, meestal in samenwerking met andere organisaties, draagt de organisatie inhoudelijk bij aan het concretiseren en vertalen van het perspectief van familie en naasten op het betreffende terrein. In 2019 heeft Labyrint-In Perspectief deelgenomen aan verschillende activiteiten van Akwa ggz m.b.t. kwaliteitsontwikkeling van de zorg. Het blijkt dat het nog steeds noodzakelijk is om de positie, de rol en de behoeften van naasten aan de orde te stellen, niet alleen bij de behandeling, maar ook in opleidingen en bij- en nascholing van professionals. Ook zijn regionale en landelijke bijeenkomsten gebruikt om de belangen van familie en andere naasten over het voetlicht te krijgen. Op eigen verzoek of initiatief van derden heeft de stichting een vrijwilliger, bestuurslid of stafmedewerker afgevaardigd naar verschillende werkgroepen of bijeenkomsten, zoals de huisartsenbeurs of bijeenkomsten van hulpverleners, zoals het NKOP symposium in Tilburg.

Vanaf april 2019 is via MIND een vertegenwoordigster van Labyrint-In Perspectief uitgenodigd om als ervaringsdeskundige advies te geven aan staatssecretaris de heer Paul Blokhuis. Een jaar lang dacht ze als ervaringsdeskundige mee met Paul Blokhuis en vertelde ze hem waar kansen lagen en waar ze tegenaan loopt als volwassen KOPP.

Ook heeft Labyrint-In Perspectief deel mogen nemen aan het bezoek van Hare Majesteit Koningin Máxima toen zij op donderdag 3 oktober een bezoek aan MIND in Amersfoort bracht. De koningin ging in gesprek met ervaringsdeskundigen over onder meer het inzetten van hun kennis en ervaring voor anderen en over de gevolgen van schaamte en stigma op de werkvloer. De eerste ontvangst namens de leden van MIND werd verzorgd door Labyrint-In Perspectief en bij de eerste tafel nam een vertegenwoordiger deel aan het gesprek.

Activiteit 4.2. Deelname aan grotere belangenbehartigingsorganisaties

Sinds het ontstaan van MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid (eerst LPGGz) vindt de belangenbehartiging naar de politiek, gemeenten, zorgverzekeraars en zorgleveranciers vanuit Labyrint-In Perspectief vooral via de kanalen van het LPGGz plaats. In 2019 heeft Labyrint-In Perspectief actief deelgenomen aan de Expert Commissies *Jeugd en Kwaliteit van Zorg*. Bij deze groepen kan Labyrint-In Perspectief goed aangeven wat de belangen zijn van de doelgroep van Labyrint-In Perspectief.

Verschillende vrijwilligers (vooral het bestuur) hebben ook deelgenomen aan de andere bijeenkomsten van MIND, zeker daar waar het familiebelang een rol speelt, en de ALV's, directeurenoverleg en themabijeenkomsten.

Daarnaast heeft Labyrint-In Perspectief ook in 2020 deelgenomen aan projectactiviteiten, zoals vanuit programma Regie in de Regio en de ontwikkelingen van het Netwerk Kwaliteitsontwikkeling GGz.

Labyrint-In Perspectief is ook in 2019 lid gebleven van EUFAMI, de Europese Federatie van Verenigingen van Familieleden van Personen met een psychische aandoening. Wij vinden het belangrijk dat ook bij de Europese Commissie de belangen van naasten van mensen met een psychische aandoening worden behartigd. We nemen vooral deel aan digitale activiteiten, omdat de fysieke bijeenkomsten in het buitenland voor ons te hoog zijn.